

Eudmila Lipková

ÚLOHY A POSLANIE FAKULTY MEDZINÁRODNÝCH VZŤAHOV EU V BRATISLAVE V SYSTÉME VYSOKÉHO ŠKOLSTVA V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

The Faculty of International Relations, University of Economics in Bratislava is one of seven faculties of the University of Economics in Bratislava. It was established by the decree of the Rector of the University as of 17 January 2000. Only a few months ago – before the Faculty of Applied Languages was established – it had been the youngest and smallest faculty of the University. The Faculty is part of the education institutions in the Slovak Republic which prepare specialists in international relations. It was founded in response to new needs resulting from the changes related to the constitutional law and the origin of the sovereign Slovak Republic. During the years 2000-2005 the Faculty of International Relations provided education in the field of study “International Relations with focus on International Economic Relations”. Since the year 2005 the Faculty has been offering education in the accredited study programme “International Economic Relations – field of study “Economic Diplomacy”.

Fakulta medzinárodných vzťahov Ekonomickej univerzity v Bratislave je jednou zo siedmich fakúlt Ekonomickej univerzity v Bratislave. Vznikla dekrétom rektora univerzity zo dňa 17. januára 2000. Ešte pred pár mesiacmi – pred vznikom Fakulty aplikovaných jazykov – bola najmladšou a najmenšou fakultou univerzity.

Fakulta je súčasťou systému vzdelávacích inštitúcií v rámci Slovenskej republiky, ktoré pripravujú odborníkov pre oblasť medzinárodných vzťahov. Je reakciou na novovzniknuté potreby, ktoré vyvolalo nové štátoprávne usporiadanie a vznik samostatnej Slovenskej republiky. Od roku 2000 do roku 2005 Fakulta medzinárodných vzťahov uskutočňovala vzdelávanie v študijnom odbore Medzinárodné vzťahy so zameraním na medzinárodné ekonomické vzťahy. Od roku 2005 fakulta uskutočňuje vzdelávanie proces v rámci akreditovaného študijného programu Medzinárodné ekonomické vzťahy – v študijnom odbore Hospodárska diplomacia.

Cieľom fakulty bolo v doterajšom období položiť tradície v príprave vysoko-kvalifikovaných odborníkov zabezpečujúcich realizáciu zahraničnej politiky Slovenskej republiky, s osobitným zameraním na oblasť hospodárskej diplomacie a medzinárodných ekonomických vzťahov. Cieľom odbornej prípravy je zvládnutie problematiky medzinárodných hospodárskych vzťahov, svetovej ekonomiky, me-

dzinárneho práva, medzinárodných politických vzťahov, európskej integrácie, diplomatickej praxe, diplomatického protokolu, politickej a hospodárskej geografie a pod. Osobitná pozornosť sa okrem odbornej prípravy v uvedenej špecializácii venuje jazykovej príprave.

Profil fakulty reflektuje aktuálne potreby našej spoločnosti, t. j. vzdelávanie sa zameriava na prípravu odborníkov, ktorí majú reprezentovať záujmy Slovenskej republiky v zahraničí, osobitne v Európskej únii – pre potreby domácich inštitúcií i inštitúcií v centrále Európskej únie. Za rovnako významné považujeme poslanie fakulty pri príprave odborníkov pre potreby hospodárskej diplomacie, ale aj hospodárskej praxe – vo verejnom či súkromnom sektore. Jazyková príprava študentov (povinné štúdium troch cudzích jazykov) umožňuje nielen podstatne širšie uplatnenie v praxi, ale uľahčuje aj možnosť absolvovať časť štúdia v zahraničí.

Fakulta začala svoju činnosť 1. septembra 2000, keď sa do jej jednotlivých ročníkov zapísalo 174 študentov. Od roku 2002 boli fakulte rozšírené práva aj o doktorandské štúdium vo vednom odbore Medzinárodné vzťahy, do roku 2005 v študijnom odbore Medzinárodné ekonomické vzťahy.

Od vzniku fakulty až po súčasnosť absolvovalo fakultu v dennej forme štúdia 575 absolventov v inžinierskom stupni, 382 absolventov v bakalárskom stupni a 59 doktorandov. O štúdiu na fakulte prejavujú záujem zahraniční študenti. V súčasnosti na fakulte študuje 22 zahraničných študentov z takých krajín, ako Ukrajina, Srbsko, Ruská federácia, Maďarsko, Bulharsko, Mongolsko, Thajské kráľovstvo, Azerbajdžan, Kirgizska republika, Švajčiarsko a Česká republika

V akademickom roku 2010/2011 na fakulte študuje v jednotlivých študijných programoch spolu 242 študentov na inžinierskom štúdiu, 391 študentov na bakalárskom štúdiu a 85 študentov na doktorandskom štúdiu (z toho 29 v dennej forme štúdia a 56 v externej forme štúdia).

K dnešnému dňu pôsobí na fakulte 34 vysokoškolských učiteľov, z toho 5 profesorov, 5 docentov a 24 odborných asistentov. V rokoch 2002 – 2009 bolo fakulte priznané právo konať habilitačné a inauguračné konania.

Na fakulte pracujú, resp. s ňou spolupracujú, významní odborníci z daného odboru. Spolupracovať s fakultou a podporovať ju sú ochotné popredné domáce inštitúcie a osobnosti spoločenského života, ale aj zástupcovia diplomatického zboru akreditovaní v Slovenskej republike a predstavitelia medzinárodných organizácií, ktorí často vystupujú na pôde fakulty.

Predovšetkým absencia vlastnej tradície a každoročne sa zvyšujúci počet prijímaných študentov kládla na fakultu čoraz väčšie nároky v potrebe dobudovať pedagogický zbor s vyhovujúcou štruktúrou učiteľov a v permanentnej korekcii predmetov tvoriacich špecializáciu fakulty. Fakulta sa preto zameriavala na intenzívny rozvoj doktorandského štúdia tvoriaceho jeden zo základov aj pre výber budúcich pedagógov.

Dobudovanie profilu pedagogického zboru je základným predpokladom aj pre zintenzívnenie vedeckovýskumnej činnosti fakulty, osobitne v jej publikačnej aktivite a širšej medzinárodnej spolupráci, prioritne v účasti na medzinárodných

projektoch podporovaných Európskou úniou.

Hlavným zámerom fakulty a profilu jej absolventa zodpovedá organizačná štruktúra fakulty, ktorá sa člení na katedry. V súčasnosti pôsobia na fakulte tri katedry, a to: Katedra medzinárodných ekonomických vzťahov a hospodárskej diplomacie, Katedra medzinárodných politických vzťahov a Katedra medzinárodného práva, ktoré sa špecializujú na výučbu predmetov zo svetovej ekonomiky a medzinárodných ekonomických vzťahov, medzinárodnej politiky a medzinárodného práva. Rovnako je zameraná aj ich vedeckovýskumná a publikačná činnosť.

Profilácia vedeckovýskumnej činnosti zohľadňuje študijný program fakulty – Medzinárodné ekonomické vzťahy a vedné odbory, ktorých výučbu fakulta zabezpečuje v rámci univerzity. Táto orientácia sa prejavila i na konkrétnych grantových projektoch, ktoré sa na fakulte riešili.

Vedeckovýskumná činnosť fakulty sa dlhodobo zameriava najmä na problematiku vybraných aspektov teórie medzinárodných vzťahov, predovšetkým v ekonomickej, politickej a právnej oblasti (skúmanie medzinárodných vzťahov ako interdisciplinárneho fenoménu a prepojenie ich politických aspektov s aspektmi ekonomickými, sociálnymi, právnymi a kultúrnymi. V tomto spojení sa rozvíjajú aj dva smery výskumu medzinárodných vzťahov: skúmanie procesov, fenoménov a trendov, ktoré sú spojené s pozíciou SR ako členského štátu EÚ a procesov, fenoménov a trendov v medzinárodných vzťahoch na globálnej úrovni. Dôležitou oblasťou výskumu je oblasť hospodárskej diplomacie, ale aj skúmanie kultúrnych a civilizačných procesov a ich reflexie v kontexte teórie medzinárodných vzťahov, pričom dôraz je položený na filozofické, sociologické a sociálno-filozofické aspekty týchto fenoménov,

Fakulta si posilňovala svoju pozíciu vo vedeckej a akademickej komunite najmä vedeckými seminármi, medzinárodnými vedeckými konferenciami, ktoré organizuje od svojho vzniku.

Fakulta medzinárodných vzťahov vydáva dva vedecké časopisy: Medzinárodné vzťahy a Almanach. Časopis Medzinárodné vzťahy má interdisciplinárny charakter. Je profilovaný na ekonomické, politické, právne a kultúrne aspekty medzinárodných vzťahov. Dominujú príspevky z medzinárodných ekonomických vzťahov. Almanach je vedecký časopis s interdisciplinárnym charakterom. Prevažujú v ňom príspevky z oblasti ekonomickej, politickej a bezpečnostnej problematiky medzinárodných vzťahov.

Každoročne fakulta organizuje medzinárodnú vedeckú konferenciu Medzinárodné vzťahy, Aktuálne otázky svetovej ekonomiky a politiky. Jubilejná, 10. konferencia, sa uskutočnila v roku 2009 v Smoleniciach.

Za najvýznamnejšie výskumné úlohy, ktoré fakulta od roku 2000 riešila (najmä z pohľadu osobitosti tematického zamerania a výstupov), sa považujú nasledujúce grantové úlohy: projekty VEGA a KEGA.

V období od 26. 5. 2009 do 31. 7. 2010 na fakulte prebiehal ojedinelý riešiteľský projekt doktorandov a učiteľov *Quo vadis Európa?* Išlo o medzinárodný projekt založený na kooperácii vysokoškolských inštitúcií z Nórska, Islandu a Slovenska.

Fakulta od svojho vzniku dosiaľ publikovala 51 učebných textov, 16 učebníc, 16 monografií a 52 zborníkov.

Do budúceho obdobia stoja pred fakultou náročné úlohy. Nielen celá spoločnosť, ale aj univerzitné vzdelávanie sa stále viac internacionalizujú. Študenti i učitelia fakulty sa zúčastňujú na zahraničných mobilitách, na fakulte študujú mnohí zahraniční študenti. Na absolventov vysokých škôl sa neustále zvyšujú nároky pri hľadaní zamestnania, a preto sa obsah študijných programov i formy výučby musia ustavične modernizovať.